

ZAMONAVIY TIBBIYOTDA INNOVATSION RIVOJLANISHNING DOLZARBLIGI.

Ilmiy rahbar - Norova Mavjuda Baxodurovna
BDTU Terapevtik stomatologiya kafedrası
dotsenti, t.f.f.d.,(PhD)

Baxodurov Botirxon Nodir o'g'li
Buxoro innovatsion tibbiyot instituti
Stomatologiya fakulteti 1-bosqich talabasi.

Annotatsiya: Ushbu maqolada biz zamonaviy tibbiyotdagi innovatsion rivojlanishning ahamiyati va dolzarbligini o'rganamiz, uning sog'liqni saqlash sohasini qanday o'zgartirganini va bemorlarning yaxshi natijalariga hissa qo'shganini muhokama qilamiz. Aniq tibbiyot va moslashtirilgan davolash usullaridan tortib sog'liqni saqlashda sun'iy intellekt va kengaytirilgan haqiqatdan foydalanishgacha innovatsiyalar uchun imkoniyatlar cheksizdir. Keling, ushbu qiziqarli sohaga chuqurroq kirib boramiz va u tibbiyotning kelajagini qanday shakllantirayotganini ko'ramiz.

Kalit so'zlar: zamonaviy tibbiyot, sog'liqni saqlash, innovatsion texnologiyalar, tibbiy ko'rik, davolash, tashxis qo'yish.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 2018-yil 2-avgust kuni «O'zbekiston Respublikasida sog'liqni saqlashni boshqarishning innovatsion modelini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-3894-son qarorni imzoladi. Qaror matni O'zA¹ tomonidan e'lon qilindi. Unda sog'liqni saqlash tizimida muammolar, xususan sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish bo'yicha uzoq muddatli strategiyaning mavjud emasligi oqibatida ushbu sohadagi islohotlar to'liq bo'lmagan

O'zA¹- O'zbekiston Milliy axborot agentligi

shaklda va tizimsiz tarzda amalga oshirilayotgani, bu esa aholiga tibbiy xizmat ko'rsatish samaradorligi va sifatini oshirish imkonini bermayotgani va tibbiyot va farmatsevtika xodimlari, eng avvalo, respublikaning xususiy sog'liqni saqlash tizimi tashkilotlarida faoliyat yuritayotgan xodimlarning kasbiy malakasini oshirish va lozim darajada saqlash, ularning ko'nikmalari zamonaviy talablarga muvofiqligi ustidan ta'sirchan monitoring tizimi joriy etilmagani ta'kidlandi.

O'zbekiston Respublikasida sog'liqni saqlashni boshqarishning innovatsion modelini joriy etishning strategik maqsadlari etib quyidagilar belgilandi:

umume'tirof etilgan xalqaro metodikalarga muvofiq aniqlanadigan mamlakat aholisi salomatligi ko'rsatkichlarining barqaror yaxshilanishini va sog'liqni saqlash tizimidan qanoatlanganlik darajasini ta'minlash;

dastlabki bosqichda mintaqada aholiga tibbiy xizmat ko'rsatish samaradorligi bo'yicha yetakchi o'rinlarni hamda keyinchalik sog'liqni saqlash tizimi samaradorligining jahon reytinglarida munosib o'rinni egallash;

aholiga ko'rsatilayotgan tibbiy yordam hajmida xususiy sektor ulushini salmoqli darajada ko'paytirish, ushbu xizmatning sifatini va undan foydalanish imkoniyatlarini oshirish;

milliy iqtisodiyotning byudjetni shakllantiradigan tarmog'i sifatida tibbiy turizmni shakllantirish, keyinchalik uning mamlakat yalpi ichki mahsulotiga hissasini izchil oshirib borish;

republikada tibbiyot va farmatsevtika xodimlari, shu jumladan, boshqaruv kadrlariga xalqaro standartlarga muvofiq uzluksiz ta'lim berish va ular malakasini oshirishning zamonaviy tizimini yaratish.

Zamonaviy tibbiyotdagi innovatsion rivojlanish sog'liqni saqlashni rivojlantirish va butun dunyo bo'ylab odamlarning hayot sifatini yaxshilashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Texnologik taraqqiyotning jadal sur'atlari va tibbiy

innovatsiyalar kasalliklarga tashxis qo'yish, davolash va oldini olish usullarini inqilob qildi. Zamonaviy tibbiyotda innovatsion rivojlanish sog'liqni saqlash amaliyotini rivojlantirish, bemorlarning natijalarini yaxshilash va murakkab tibbiy muammolarni hal qilishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Texnologik taraqqiyotning jadal sur'atlari va ilm-fan yutuqlari sog'liqni saqlash sohasida inqilob qildi, bu esa bemorlarni davolashga yondashuvimizni o'zgartirgan zamonaviy davolash usullari, diagnostika vositalari va tibbiy asboblarning rivojlanishiga olib keldi. Zamonaviy tibbiyotdagi innovatsion ishlanmalar kasalliklarni erta bosqichda aniqlash, davolash usullarini bemorning individual ehtiyojlariga moslashtirish va umumiy tibbiy xizmat sifatini oshirish qobiliyatini sezilarli darajada oshirdi. Misol uchun, tibbiy tasvirlashda sun'iy intellekt va mashinani o'rganish algoritmlarining integratsiyasi diagnostik tasvirlarni talqin qilishda inqilob qildi, bu saraton, yurak-qon tomir kasalliklari va nevrologik kasalliklar kabi holatlarga aniqroq va o'z vaqtida tashxis qo'yish imkonini berdi.

Bundan tashqari, aniq tibbiyot, genomika va shaxsiylashtirilgan terapiyaning paydo bo'lishi davolash samaradorligini oshirishga va bemorlar uchun salbiy ta'sirlarni kamaytirishga olib keladigan maqsadli davolanish uchun yangi yo'llarni ochib berdi. Insonning o'ziga xos genetik tarkibi, tibbiy tarixi va turmush tarzi omillarini tahlil qilish orqali tibbiyot xodimlari har bir bemorning o'ziga xos ehtiyojlariga moslashtirilgan shaxsiylashtirilgan davolash rejalarini ishlab chiqishlari mumkin, natijada davolash natijalari yaxshilanadi va bemorning qoniqishi ortadi.

Zamonaviy tibbiyotdagi innovatsion ishlanmalar, shuningdek, tibbiy tadqiqotlarni rivojlantirish, tadqiqotchilar va klinisyenlar o'rtasidagi hamkorlikni osonlashtirish va ilmiy kashfiyotlarni klinik amaliyotga tarjima qilishni tezlashtirishda muhim rol o'ynadi. Telemeditsina, taqiladigan tibbiy asboblari va bemorlarni masofadan nazorat qilish kabi texnologiyalarning paydo bo'lishi, ayniqsa, uzoq va yetarli darajada xizmat ko'rsatilmagan hududlarda tibbiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatini kengaytirdi, sog'liqni saqlash natijalarini yaxshiladi va bemorlarning faolligini oshirdi.

Xulosa: Umuman olganda, zamonaviy tibbiyotda innovatsion rivojlanishning dolzarbligini ortiqcha baholab bo'lmaydi. Ushbu yutuqlar sog'liqni saqlash sohasidagi taraqqiyotga, tibbiyot kelajagini shakllantirishga va pirovardida butun dunyo bo'ylab odamlarning salomatligi va farovonligini yaxshilashga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Raximov B. S. Tibbiyotda axborot tizimlarini klasifikastiyalash // Texnika. Texnologii. Injeneriya. — 2017. — № 2.1 (4.1).
2. Godin V. V. Upravlenie informastionnymi resursami / V. V. Godin. – M. : INFRA. – M, 2005.
3. Radchenko A. I. Texnologii informastionnogo obshchestva / . I. Radchenko. – Rostov-na-Donu : AOOT “Rostizdat”, 2007.
4. П.А. Леус. «Заболевания зубов и полости рта» – Минск: «Вишэйная школа», 1998 г.
5. Е.Б. Баровский. «Терапевтическая стоматология» – Москва: «Медицина», 2002 г.